

2. Schultz, A., Huglen, M. & Lim, D. (2001). *English Education and Communication Studies: Ambiguity in the International Airway*. US: Department of education, educational resources information center.

ПАУК М. М.,
Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету, Україна

ПОГЛЯДИ В. СУХОМЛИНСЬКОГО НА РОДИННЕ ВИХОВАННЯ В КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ

В непростий період модернізації вітчизняної освіти, період становлення особистісно-орієнтованої педагогіки та педагогіки партнерства, кожне нове звернення до творчої спадщини В. Сухомлинського підтверджує її актуальність. Оскільки нині в центрі освітянської політики перебуває особистість, а сформувати таку особистість можливо лише за умов гуманізації та демократизації освітнього процесу, то цілком зрозумілим є підвищений інтерес сучасних педагогів-практиків до наукових праць вченого. Заглиблення в родинну педагогіку дало змогу В. Сухомлинському розкрити чимало теоретичних та практичних аспектів сімейного виховання.

Проблеми сім'ї, взаємини, які складаються між батьками і дітьми, надзвичайно хвилювали педагога. Він надавав першочергового значення виховному клімату в сім'ї як основному чиннику формування особистості, звертався до духовних джерел сімейної педагогіки, надаючи їм ключову роль у формуванні і розвитку дитячої особистості. Основними завданнями родинного виховання, на думку вченого, є виховання фізичної й морально здорової особистості, створення атмосфери емоційної захищеності, засвоєння базових моральних цінностей та ідеалів, забезпечення духовної єдності поколінь, збереження родинних традицій, виховання поваги до законів, прав і свобод людини, залучення дітей до світу знань, виховання поваги до науки, включення в спільну побутову та господарську діяльність. Педагог звертався до батьків із закликом вчити дітей спостерігати, пізнавати світ, міркувати, бути уважними до їхніх запитань, заохочувати і спрямовувати дитячу допитливість і, головне, не залишати дітей поза батьківською увагою, турботою.

В. Сухомлинський висвітлив загальні умови сімейного виховання. Це перш за все відповідальність батьків перед дитиною, сім'єю, суспільством, потім і перед своєю старістю. Сутнісною умовою є мета виховання. Нерідко батьки не задумуються над цим, не створюють програму сімейного виховання, не прогнозують результати. Майже вирішальною умовою є власна поведінка батьків. Заповітом для них можуть бути такі слова: «Не думайте, що ви виховате дитину тільки тоді, коли з нею розмовляєте, або навчаєте її, або щось наказуєте їй. Ви виховуєте її в кожен момент вашого життя, навіть тоді, коли вас нема дома. Як ви одягаєтесь, як ви розмовляєте з іншими людьми й про інших людей, як ви радієте чи сумуєте, як ви поводитесь з друзями і недругами, як ви смієтесь, читаєте газету – все це має для дитини велике значення» [3]. Отже, батьківська вимогливість до себе, батьківська повага до своєї сім'ї, батьківський контроль над кожним своїм кроком – це і є одним із перших і головних методів сімейного виховання.

Виховання дітей, продовжує далі педагог, вимагає серйозного тону, самого простого і щирого. Важливо також, щоб дитина мала змогу перебувати під різноманітними впливами життя, а батьки мають знати, де знаходиться їх дитина і своєчасно допомогти розібратися в ситуаціях, підкорегувати орієнтацію в них. Виховна робота, на переконання вченого, – це робота організатора. В ній не може бути дрібниць. Вони діють регулярно, щоденно, щогодинно, із них і складається життя, яке необхідно оптимально організувати. Озброюючи батьків знаннями важливих педагогічних закономірностей, вікової психології, педагогічної етики, залучаючи їх до роботи у «Школі радості», В. Сухомлинський домігся розуміння ними діалектики розвитку дитини, що сприяло пошвавленню виховної роботи.

Нині, в контексті педагогіки партнерства, важливого значення набуває зміцнення зв'язків між школою, сім'єю та громадськістю. В. Сухомлинський залишив багатющу творчу спадщину, цілий світ педагогічних ідей, які мають надзвичайну цінність для кожного вчителя. Запропоновані ним методи роботи з батьками слід використовувати педагогам на практиці. Зокрема: відвідування батьків удома, запрошення батьків до школи, день відкритих дверей, класні батьківські збори, бесіди і лекції на педагогічну тематику, тематичні вечори та вечори запитань і відповідей.

Відомо, що дітей виховує родина, школа, книжка, кіно, телебачення, радіо, середовище. Але родинне, батьківське виховання – найвагоміше. В. Сухомлинський зазначав: «Без батьківської мудрості немає виховуючої сили родини. Батьківська мудрість стає духовним надбанням дітей; сімейні стосунки, побудовані на громадському обов'язку, відповідальності, мудрій любові й вимогливій мудрості батька й матері, самі стають величезною виховуючою силою» [3].

Розроблена В. Сухомлинським система шкільно-сімейного виховання, спрямована в наше сьогодення й майбуття, становить велику цінність, збагачує теорію і практику виховання молодого покоління. Звернення до надбань минулого, його критичне переосмислення, а також творче використання всього найціннішого, нагромадженого за минулі роки педагогічною наукою і шкільною практикою, сприятиме прогресу у вихованні молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Бондар Л. В. Сухомлинський і сучасність: Батьківська педагогіка. // Л. В. Бондар/ Педагогічна газета. – 2002. – № 10 – 11. – С.93-96.
2. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/uasch-2016/>. – 40 с.
3. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 4 : Павлівська середня школа. Розмова з молодим директором. – 640 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>